

Subtiele prikkels

Een 'extreem winststreven', dat het binnenhalen en behouden van klanten als belangrijkste doel heeft en wringt met de maatschappelijke taak van accountants: in de media is er weer veel aandacht voor het accountantsberoep. Nu eens niet als gevolg van bepaalde incidenten, maar als onderwerp van een bredere discussie.

Is het besturingsmodel van openbare accountantskantoren nog wel van deze tijd, of 'archaïsch en in zichzelf gekeerd'? Hebben accountants, als het om belonen gaat, last van perverse prikkels?

Zowel opdrachtgevers als maatschappelijk verkeer hebben recht op een onafhankelijk, deskundig en professioneel-kritisch oordeel van de accountant. Gesuggereerd wordt dat de huidige organisatiestructuur en beloningssystematiek die onafhankelijkheid en daarmee de kwaliteit in de weg zitten. Die suggestie gaat voorbij aan ontwikkelingen die de laatste jaren hebben plaatsgevonden. Binnen de accountantsorganisaties zelf en ten aanzien van de beroepsregels.

Om met dat laatste te beginnen: de huidige regelgeving waarborgt de onafhankelijkheid van controlerend accountants door elke relatie tussen enerzijds belonen en beoordelen en anderzijds omzet of behoud van de controlecliënt te verbieden. Zie bijvoorbeeld de Verordening inzake Onafhankelijkheid (ViO), aangenomen in december 2013: "Het is verboden een assurance-opdracht uit te voeren, als een beoordeling of beloning van de eindverantwoordelijke accountant afhankelijk is van de uitkomst van zijn oordeel inzake die assurance-opdracht."

Kwaliteitsbeleid is onder andere vastgelegd in de Verordening op Accountantsorganisaties (VAO): "De personen die het dagelijks beleid van de accountantsorganisatie bepalen zorgen ervoor dat het kwaliteitsbeleid van de accountantsorganisatie leidt tot een bedrijfscultuur waarin wettelijke controles worden uitgevoerd overeenkomstig vooraf vastgestelde kwaliteitseisen."

Met dergelijke spelregels geeft de NBA invulling aan haar Plan van Aanpak van november 2010, waar een verbod op commerciële prikkels deel van uitmaakt.

Regelgeving is één ding, maar het gaat natuurlijk om de praktijk. Daarover is meer te lezen in de transparantieverslagen van de grote kantoren (oob-vergunninghouders). De NBA houdt die regelmatig tegen het licht. De diverse kantoren treffen inmiddels stevige disciplinaire maatregelen bij kwaliteitsgebreken, inclusief negatieve consequenties voor de beloning van betrokkenen – of meer. De transparantieverslagen berichten daarnaast over het voldoen aan wet- en regelgeving, het verbod op commerciële prikkels en kwaliteit als uitgangspunt van beloning. Ook is er – aldus de verslagen – geen koppeling van partnerbeloning aan omzet of oordeelsvorming bij controlecliënten. Uit gesprekken met de diverse partijen is ons gebleken dat hier ook daadwerkelijk en stevig invulling aan wordt gegeven. Het blijft niet bij ronkende zinnen alleen.

Gaat alles dus beter dan de kranten schrijven? Nee, ook de NBA heeft nog altijd zorg over de kwaliteit van het werk van accountants. Dat moet gewoon beter. Naar onze mening vereist dat een krachtige leiding die strak toeziet op het gedrag van partners en medewerkers, maar meer nog een cultuur die doordrenkt is van het streven naar kwaliteit als hoogste goed. Op dat vlak is er de afgelopen jaren het nodige gebeurd, maar kennelijk nog niet genoeg. De perverse prikkels zijn inmiddels uit de weg geruimd, waar het nu om gaat zijn de meer subtiele prikkels, waardoor ingesleten gedrag en ongewenste cultuur in stand blijven. Van regels naar gedrag, dat is waar het om draait.

Deze bijdrage is ook als column geplaatst in het meinumner van Accountant.

Deel dit artikel

Huub Wieleman (1955) was van januari 2013 tot juni 2015 voorzitter van de NBA.

GERELATEERD

NIEUWS | 06 januari 2022

'Veel banen voor startende financials en stijgende lonen'

Startende financials vinden momenteel vrij eenvoudig een baan en de salarissen voor operationele functies stijgen fors. →

NIEUWS | 30 november 2021

'Twee derde Nederlandse werknemers verwacht salarisverhoging'

Met een economie die op volle toeren draait en de almaar oplopende personeelstekorten verwachten veel Nederlandse professionals er komend jaar financieel op vooruit... →

NIEUWS | 10 november 2021

Nyenrode: lager opgeleide werknemers kregen minder vaak opslag

Lager opgeleide Nederlanders zijn er in de afgelopen twee jaar minder vaak in salaris op vooruit gegaan dan hoger opgeleiden. Ze kwamen door de coronacrisis bovendien... →

NIEUWS | 08 november 2021

Telegraaf: Accountant verdient gemiddeld zes mille per maand

Gemiddeld verdient een registeraccountant zo'n € 6.000 bruto per maand. Voor een beginnend accountant is dat ruim de helft (€ 3.500). Een partner van een groot kantoor... →

NIEUWS | 20 juli 2021

Partners PwC UK zien beloning waarschijnlijk flink stijgen

De partners van PwC UK krijgen dit jaar waarschijnlijk 19 procent meer beloning dan het jaar daarvoor en komen daarmee uit op 868 duizend pond, omgerekend ruim 1... →
